

A Fővárosi Ítéltábla a **felperesi képviselő (...)** által képviselt **felperes neve (...)** felperes által, a **I.r. alperesi képviselő (...)** által képviselt **I. r. alperes neve** (I.rendű alperes címe.) I. rendű alperes, és a **II. r. alperesi képviselő (...)** által képviselt **II. r. alperes neve (...)** II. rendű alperes ellen felelősség megállapítása iránt indított perben a Fővárosi Törvényszék által hozott 2015. július 8. napján kelt 9.G.40.603/2014/53. számú ítélete ellen a felperes részéről 54. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán lefolytatott másodfokú eljárásban – a 2016. február 3. napján megtartott nyilvános tárgyaláson – meghozta az alábbi

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a per főtárgya tekintetében helybenhagyja,

a felperes által az alperesek részére fizetendő perköltség mértékét megváltoztatja, az I. rendű alperes részére fizetendő elsőfokú perköltség mértékét 1.000.000 (Egymillió) forintra,
II. rendű alperes részére fizetendő elsőfokú perköltség mértékét 1.000.000 (Egymillió) forintra szállítja le.

Kötelezi a felperest, fizessen meg 15 napon belül az I. rendű alperes részére 500.000 (Ötszázezer) forint, II. rendű alperes részére 500.000 (Ötszázezer) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás:

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította, és kötelezte, fizessen meg I. rendű és II. rendű alperesek részére személyenként 2.540.000 forint perköltséget.

Határozatát azzal indokolta, hogy a **adós társaság** (továbbiakban: adós társaság) tulajdonosa volt 1992. november 27-től 2004. augusztus 4-ig a **1. társaság** (továbbiakban: **1. társaság**); 2004. augusztus 4-től 2006. június 23-ig a **2. társaság** (továbbiakban: **2. társaság.**), valamint 2006. június 23-tól a II. rendű alperes jogelődje (továbbiakban: II. rendű alperes).

Az I. rendű alperes, illetve jogelődje 1999. január 19-től 2002. március 18-ig közvetlen irányítást biztosító befolyással bíró tagja, majd 2002. október 21-től egyedüli részvényese volt a **1. társaság**-nek.

A **1. társaság** 2004. augusztus 3-tól 2006. december 19-ig a **2. társaság**. közvetlen irányítást biztosító befolyással rendelkező, 2006. december 19-től minősített többségű befolyással rendelkező tagja volt. A II. rendű alperes többségi irányítást biztosító befolyással rendelkező tulajdonosa volt 2003. június 16-tól az I. rendű alperes. Az adós társaság jegyzett tőkéje 2004. szeptember 22-én 4.400.870.000 forint volt.

A felperes hitelezte az adós társaságot, és az 1999. december 20-án és 2003. december 23-án kötött

bankhitel szerződés alapján 1.791.790.074 forint tőke és járulékos tartozása állt fenn az adós társaságnak. A felperes a szerződéseket 2007. február 2. napján azonnali hatállyal felmondta, majd felszámolási eljárást kezdeményezett az adós társasággal szemben. A bíróság a felszámolást 2007. augusztus 9-i kezdő időponttal rendelte el. A felperes engedményezés útján 162.162.631 forint tőke követelést szerzett meg. A felszámolási eljárásban a felperes 3.000.271.715 forint hitelezői igényt jelentett be, melyet a felszámoló visszaigazolt. A felszámolásban a vagyon értékesítés befejeződését követően a felszámoló 115.000.000 forint felperesi igény megtérülését tartotta reálisnak.

A felperes 2010. szeptember 7. napján benyújtott keresetében kérte, a bíróság állapítsa meg az I. és II. rendű alperes korlátlan és teljes felelősségét az adós társaságnak a felperes felé fennálló tartozásaiért, keresete jogalapjaként a gazdasági társaságokról szóló régi és új Gt. konszernjogi szabályait jelölte meg. Megjelölte azokat a gazdasági eseményeket, amelyek az alperesek felelősségét megalapozzák: 2002., 2003. évben osztalékot vettek fel a tulajdonosok; értékvesztés elszámolás, utólagos árendemények, követelés értékesítések (kiemelve a cégcsoporton belüli engedményezést); veszteséges sertés tenyésztő társaságokban többségi részesedés szerzés; követelés átvétel; 2006-tól kezdődően az adós társaság veszteséges volt, azonban a tulajdonos nem gondoskodott tőke pótlásról; tárgyi eszközöket veszteségesen értékesített; a **1. társaság**-tól hiteleket vállalt át; az átlag bérek a veszteség ellenére nőttek; a saját tagokkal kötött szerződések veszteséget okoztak az adósnak. Az Állami Számvevőszék jelentésére hivatkozva állította, hogy tudatosan hátrányos üzletpolitikát folytattak a tulajdonosok az adós társaság vonatkozásában. Perköltség igényét a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3. § (3) bekezdése alapján kérte megállapítani.

Az I. rendű alperes a kereset elutasítását kérte, mert – védekezése szerint – nem folytatott hátrányos üzletpolitikát az adós társaság vonatkozásában, az eredmény romlás az árbevétel visszaesés miatt következett be. Álláspontja szerint tulajdonosi jogait és kötelezettségeit figyelembe véve minden szükséges és lehetséges intézkedést megtett az adós társaság gazdasági helyzetének javítása érdekében.

A II. rendű alperes is a kereset elutasítását kérte, az I. rendű alperes indokai alapján, és arra hivatkozott, hogy az adós társaságban fennálló üzletrészét a **1. társaság** 6,5 milliárd forint összegű tartozás biztosítékeként szolgáló vételi jogával élve szerezte meg, ezt követően szembesült az adós társaság 6,7 milliárdos veszteségével. Kifejtette, hogy rövid ideig volt az adós társaság tulajdonosa, ez alatt az adós társaság rendelkezésére bocsátott 78,7 millió forintot hitelezői védelmi célból. Hangsúlyozta, hogy soha nem volt tagja a ... cégcsoportnak, ezért a cégcsoportnak juttatott előnyöket nem élvezte. Álláspontja szerint a felperes nem bizonyította, hogy ő tartósan hátrányos üzletpolitikát folytatott az ellenőrzött társaság irányában, illetve ez ok-okozati összefüggésben vezetett a felszámoláshoz, hiszen amikor megszerezte az adós társaság üzletrészét, az adós már veszteséges volt.

A bíróság a felperes keresetét alaptalannak találta. Az adós társaság ügyvezetői tanúvallomásából azt a következtetést vonta le, hogy az adós társaság tulajdonosa az operatív ügymenetbe nem avatkozott bele, nem szólt bele a gazdálkodásba, „megfelelő távolságban maradt” az adós társaságtól.

A bíróság által kirendelt igazságügyi szakértő 2002. december 31. napja és 2007. augusztus 8. napja közötti mérleg adatokat, eredmény kimutatásokat áttekintve vizsgálta a felperes által megjelölt gazdasági eseményeket: Ennek során megállapította, hogy a számviteli törvény rendelkezései értelmében értékvesztést kell elszámolni, ha a befektetések piaci értéke tartósan és jelentősen elmarad a könyv szerinti értékektől, vagy várhatóan nem térülnek meg a követelések. Így az értékvesztés elszámolása nem stratégiai döntés, hanem jogszabályból eredő kötelezettség, ugyanúgy,

mint a hitelezési veszteség elszámolása.

A 2002. és 2003. évre vonatkozó osztalék fizetéssel kapcsolatban a szakértő rögzítette, hogy az jogszabálynak megfelelően történt.

A sertés tenyésztő társaságok működésével kapcsolatos ingatlanok vásárlása körében megállapította, hogy az ingatlanokat az ügyvezetés tulajdonosi döntés nélkül vásárolta meg, a tulajdonos csak utólag hagyta jóvá az adásvételt; ezen túlmenően az ügylet az ésszerű gazdálkodás körébe vonható, annak ellenére, hogy kockázatot is rejtett magában.

A 73.984.000 forint összegű követelés-értékesítési veszteség az értékesített követelések csupán 6 %-a volt.

A **3. társaság**-vel kapcsolatos követelés elengedés tekintetében a szakértő úgy vélte, az közvetlenül nem az adós társaság gazdasági érdekeit szolgálta, de nem állt ellentétben az adós társaság érdekeivel sem, mert amennyiben az adós társaság ezen 422.000.000 tőke követelést nem engedte volna el, a **3. társaság**-t nem lehetett volna értékesíteni, és a veszteséges **3. társaság**-vel szembeni követelés teljes összegére értékvesztést kellett volna elszámolni.

A bíróság megállapította, hogy a felperes alappal utalt arra, hogy a megjelölt gazdasági cselekmények részben a ... cégcsoport érdekeit is szolgálták, azonban ez nem mutatott tartósan hátrányos üzletpolitikára, nem ezen gazdasági eseményekkel összefüggésben következett be az adós társaság fizetéseképtelensége. Külső piaci folyamatok és körülmények kedvezőtlen változása okozta a fizetéseképtelenséget (megnövekedett anyag költség, amely az értékesítési árban nem volt érvényesíthető, értékesítési piac szűkült, piaci szereplők fizetéseképtelensége, körbetartozása), ily módon a tulajdonosi döntések, és a fizetéseképtelenség ténye között közvetlen ok-okozati összefüggés nem volt megállapítható.

A bíróság úgy ítélte, hogy a felperes által csatolt magán szakértői vélemény nem ingatta meg a bíróság által kirendelt szakértő aggálytalan véleményét, nem tette szükségessé további szakértő kirendelését. A bíróság szükségtelennek tartotta a külső piaci folyamatok, körülmények vizsgálatára további bizonyítás, tanúmeghallgatás lefolytatását.

A bíróság rögzítette, a felperes nem bizonyította, hogy az I. rendű alperes tartós, szándékos és célzatos magatartása okozta az adós társaság fizetéseképtelenségét. A felelősség megállapítása nem lehetséges, ha az uralkodó tag kifejtett üzletpolitikájának célja az ellenőrzött társaság gazdasági helyzetének javítása, így a hitelezői igény kielégítése alapjának növelése. Ha ez a próbálkozás sikertelen, az nem eredményez konszern jogi felelősséget. A bíróság a bizonyítási eljárás eredményeként csupán azt állapította meg, hogy az egyes alperesek tulajdonosi döntéseikkel nem tudták az egyébként korábban már megindult folyamatot megállítani.

Azon I. rendű alperesi döntés, hogy az adós társaság kötelezettségeit a II. rendű alperes vállalja át meghatározott mértékben, az adós társaság likviditási helyzetének javítása érdekében, a fizetőképesség és működőképesség biztosítása érdekében történt.

A II. rendű alperes felelőssége tekintetében a bíróság arra az álláspontra helyezkedett, hogy ő csak 2006. június 26-tól volt az adós társaság tulajdonosa, ez időpontot követően maga a felperes sem állított olyan gazdasági cselekményt, amely hátrányos üzletpolitikát valósíthatott volna meg, és így nem idézhette elő az adós gazdasági társaság fizetéseképtelenségét.

A bíróság az alperesek javára személyenként fizetendő 2.000.000 forint +ÁFA összegben jelölte meg az ügyvédi munkadíj költséget, melynek mértékét a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3. § (1) bekezdése alapján számított, utalva arra, hogy a szakértői bizonyítással és tanúkihallgatással összefüggésben előlegezett költséget pervesztessége alapján a felperes viseli.

Az ítélet ellen a felperes élt fellebbezéssel, és kérte elsődlegesen az elsőfokú ítélet

megváltoztatásával keresetének helytadni, és az alpereseket perköltségben marasztalni, másodlagosan az ítéletet részben megváltoztatni, és a perköltség összegét alperesenként legfeljebb 500.000 forint ügyvédi munkadíjára mérsékelni.

Elsődleges fellebbezési kérelmével kapcsolatban előadta, hogy a bíróság által kirendelt szakértői vélemény végkövetkeztetése nem került alátámasztásra. Sérelmezte, hogy a bíróság nem kellő súllyal vette figyelembe a kirendelt szakértő megállapításait, mely szerint bizonyos gazdasági események sokkal inkább a vállalatcsoport érdekeit szolgálták, mint az adós társaságét.

Hivatkozott arra, hogy a magán szakvéleményében részletesen megcáfolta, hogy a piaci körülmények változása vezetett volna az adós társaság felszámolására. Hiányolta, hogy a kirendelt szakértő a külső piaci folyamatokat és körülményeket nem vizsgálta, és e körben a bíróság elutasította a tanúbizonyítási indítványát. Hangsúlyozta, hogy az alperesek az adós minden lényeges gazdasági eseményéről tudomással bírtak. Álláspontja szerint az adós fizetéseképtelenségét nem a piaci folyamatok, körülmények változása, hanem elsősorban a ... cégcsoporton belüli egyéb szempontok, az adós hatékony, gazdaságos működése elé való helyezése okozta. Hivatkozott az Állami Számvevőszék jelentésére is e körben.

Hangsúlyozta, hogy Kalmár György tanú vallomása szerint a tényleges tulajdonosi döntéseket az I. rendű alperes hozta meg, nem volt lehetősége az adós társaságnak e határozatokon változtatni.

A II. rendű alperes felelőssége tekintetében kifejtette, hogy a Kúria eseti döntése szerint, ha a tulajdonos a korábbi tulajdonosok tartósan hátrányos üzletpolitikájának megfelelően tudatosan, azzal akarategységben folytatja a hátrányos üzletpolitikát, akkor viszonylag rövid tulajdonosi idő ellenére is megállapítható a konszernjogi felelősség. Álláspontja szerint Kalmár György nyilatkozata, miszerint „nekem nem volt stratégiai elképzelésem”, II. rendű alperes kimentési lehetőségét kizárja.

Előadta, hogy a ... cégcsoport tagjai szoros felügyelet alatt voltak, szigorú utasítási rendszerben. A korábban virágzó adós társaság 2004-2006 években „mélyrepülésben” volt, veszteségessé vált, melyet különböző perekben három szakértő is megállapított. Az I. rendű alperes a ... cégcsoportot akarta fenntartani, folyamatosan biztatta a felperest, hogy a komfortlevel révén megtérül a kihelyezett kölcsön.

Másodlagos fellebbezése körében kiemelte, hogy jelen per tárgyának értéke nem állapítható meg. Ez esetben a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3. § (3) bekezdése értelmében a munkadíj minden megkezdett tárgyalási óránként, valamint az ügyvédnek a pert megelőző és peren kívül végzett, igazolt tevékenységéért óránként 5.000 forint. Jelen perben 19 tárgyalásra került sor, mindösszesen 25 megkezdett tárgyalási órával. Ennek alapján az alpereseket személyenként 125.000 forint ügyvédi munkadíj illetné meg. Az alperesek jogi képviselőinek pert megelőző és peren kívül végzett tevékenységével kapcsolatosan előadta, hogy az I. rendű alperes hét beadványt nyújtott be mindösszesen tizenkét oldalban, míg a II. rendű alperes öt beadványt nyújtott be mindösszesen nyolc oldalban. A beadványok elkészítésének, felperesi beadványok, szakértői vélemények tanulmányozásának időigényét az alperesek nem igazolták. Így ezt az időigényt legfeljebb 75 órában lehet elfogadni alperesenként, tehát legfeljebb 375.000 forint ügyvédi munkadíj illetné meg e körben az alpereseket. Összegezve személyenként, fejenként legfeljebb 500.000 forint munkadíjra jogosultak az alperesek, az ítéletben megállapított perköltség túlzott.

Az I. rendű alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Hangsúlyozta, hogy az elsőfokú bíróság lefolytatta a szükséges bizonyítást. Az elsőfokú eljárásban felhozott gazdasági eseményeket a felek nem vitatták, csupán eltérően értékelték azokat. A kirendelt szakértő véleménye nem homályos, nem ellentmondásos, szükségtelen új szakértőt kirendelni.

A II. rendű alperes fellebbezési ellenkérelmében szintén az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. A

perkölttség tekintetében előadta, hogy 3 milliárd forint összegben történő felelősség megállapítása a per tárgya és a bírósági iratokon túlmenően jelentős mennyiségű irat tanulmányozására volt szükség a tárgyalásokra felkészülés, iratszerkesztés során.

A Fővárosi Ítéltábla a rendelkezésre álló adatok alapján az alábbiakat állapította meg:

A felperes keresetéhez csatolta az Állami Számvevőszék 2006 évre vonatkozó J/3564 számú és a 2007 esztendőre vonatkozó ... számú jelentésének kivonatát. E jelentések a **1. társaság** tekintetében tartalmazznak megállapításokat, az adós társaságra vonatkozóan csupán annyit írnak, hogy jelen per I. rendű alperese az adósságrendezésről intézkedett és megállapítást nyert, hogy a menedzsment nem értékesítette időben az adós társaságban fennálló üzletrészt.

A kirendelt szakértő véleménye az elsőfokú ítéletben felhívottakon túlmenően az alábbiakat is tartalmazta: A követelés átvételével és követelés elengedésével kapcsolatban megállapítható, hogy a 2005. évben a **4. társaság** részére engedményezett 1 milliárd forint összegű követelés vételárát a vevő nem fizette meg, ezért az adós társaság peresítette a vételárát, és egyezség eredményeként a perrel érintett követelés visszakerült az adós társaság tulajdonába, így annak vagyonát nem befolyásolta.

A **5. társaság** részére engedményezett 600.000.000 forint összegű, a ... Rt. „v.a.” felé fennálló követelést a vevő két részletben vállalta megfizetni. 200.000.000 forintot fizetett ki május 31-ig, a fennmaradó 400.000.000 forintra értékvesztés elszámolása történt, de 2007. évben a 400.000.000 forint visszairásra került, és ez megtérülésre utal.

Az 1.889.860.000 forint követelés átvételével kapcsolatban a szakértő megállapította, hogy a **6. társaság** engedményezte e követelést - melynek kötelezettje a ... Rt. volt - az adós társaságra, aki beszámítással fizetett. Az adós társaság vagyona így nem csökkent, csak a követelés kötelezettje tekintetében következett be változás, a kockázat az volt, hogy a ... Rt. a fizetési kötelezettségének eleget tud-e tenni (772.466 forint 2005. február 15-ig történő megfizetését vállalta a ... Rt., a fennmaradó összeget külön megállapodás szerint vállalta megfizetni).

A szakértő kifejtette, hogy a 4.150.000 forint összegű követelés-elengedés a vállalkozási üzletmenetbe tartozó szokásos nagyságrendűnek tekintendő.

A 69.000.779 forint összegű hitelezési veszteség jogszabályi előírás alapján került elszámolásra (döntően a cégcsoport - 2002. óta nem működő - ukrain leányvállalatával szemben fennálló követelés).

A cégcsoporton belül a **2. társaság** részére nyújtott 100.000.000 forint kölcsön csupán likviditás szempontjából volt kedvezőtlen.

A 7.222.000 forint összegű engedményezett követelési veszteség 0,5 %-ot sem tett ki, azonban az intézkedés az adós társaság likviditási helyzetét javította.

2006. évben 1.639.000 forint összegű elengedett követelés csekély összegű (elengedett munkabér előleget, munkáltatói kölcsönt, lakástámogatást és kompenzálást takar).

A 96.000.000 forint összegű értékesítési megállapodás szerint a ... Rt. részére történő ingatlan eladás ellenértékének kiegyenlítésére beszámítással került sor, az erre vonatkozó iratok nem álltak a szakértő rendelkezésére.

A 120.000.000 forint kölcsön likviditási szempontjából kedvezőtlen az adós társaságnak, 2007. február 1-jén e kötelezettségből már csak 55.381.573 forint tartozás állt fenn.

Az adós társaság a **2. társaság**-tól piaci érték felett vásárolt ingatlanokat és tárgyi eszközöket, azonban a bíróság perben kötelezte a **1. társaság**-t a szerződéskötés és piaci érték közötti veszteség megfizetésére 494.646.657 forint összegben.

A szakértő véleménye szerint ezen utóbbi gazdasági események sokkal inkább a vállalatcsoport érdekét szolgálták, mint az adós társaság érdekét. Ugyanakkor hangsúlyozta, hogy egyes esetekben a veszteség egyébként sem lett volna elkerülhető (pl. **3. társaság** esetén), illetve a későbbiekben

megtérült (pl. bírósági ítélettel).

A szakértő véleménye szerint nem állapítható meg, hogy e gazdasági cselekmények tartósan hátrányos gazdasági döntés sorozat elemei lennének, amelyek hosszabb távon az adós társaság stratégiai és gazdasági érdekeivel ellentétben álltak, és az általuk okozott vagyonvesztések miatt alakult volna ki a társaság fizetéseképtelensége. A fizetéseképtelenség kialakulását alapvetően a külső piaci folyamatok és körülmények kedvezőtlen változása okozta.

Az elsőfokú eljárásban csatolásra került (9.G.41.597/2010/15/A/ szám alatt) a **7. társaság** által a jelen per I. rendű alperese és társai ellen indított perben a **szakértői intézet** által készített igazságügyi szakértői vélemény, melynek végkövetkeztetése az volt, hogy jelen per alperesei nem folytattak tartósan hátrányos üzletpolitikát az adós társaság vonatkozásában, felszámolásának más objektív gazdasági okai voltak.

A fellebbezés csak a perköltség tekintetében - ekörben is csak - részben alapos.

I.

A felperes keresetét a gazdasági társaságokról szóló 1997. évi CXLIV. törvény (régi Gt.) 226/F. § (1), (3), (4), (5) bekezdésére, a 290. §, 291. § és a 296. § (1) bekezdésére, a gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény (új Gt.) 54. §-ra alapította, valamint a csődeljárásról és felszámolásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (Cstv.) 63. § (2) bekezdésére.

E jogszabályhelyek alapján a felelősség megállapításának konjunktív feltételei vannak, melyet a felperesnek kell bizonyítania.

A befolyással rendelkezés ténye nem volt vitatott a felek között.

A hátrányos üzletpolitika definícióját sem a régi, sem az új Gt. nem határozza meg. A kialakult bírói gyakorlat szerint az üzletpolitika egy üzleti cselekvési program, stratégia, amely a piaci művelet hosszabb távú meghatározását, tervezését, a társaságra jellemző gazdálkodási koncepció kialakítását, az üzleti célok, irányelvek megfogalmazását foglalja magába. Ha e tevékenység nem az ellenőrzött társaság érdekét szolgálja, azzal ellentétes és a társaságnak tartósan bevételkiesést vagy más hátrányt okoz, akkor valósulhat meg a hátrányos üzletpolitika.

A Kúria az EBH2004. 1038. számú döntésében hangsúlyozta, az ellenőrzött társaságnál az uralkodó tag hátrányos befolyásolása folytán kell, hogy a felszámolási eljáráshoz vezető veszteség keletkezzen. Ha a veszteség objektív gazdasági körülmények következménye, nem áll fenn a konszernjogi felelősség.

Az EBH2013. P.4. kiemelte, a társasági jogban alapelv, hogy a korlátolt felelősségű társaság tagja, a részvénytársaság részvényese a társaság tartozásaiért nem felel. Vannak azonban olyan esetek, amikor – elsősorban a hitelezők védelme érdekében – a tagot mégis felelőssé lehet tenni a tőle elkülönült jogi személyiségű társaság tartozásaiért. A jogalkotó kivételes szabályként, kifejezetten szankciós jelleggel viszi át a társaság felelősségét a tagra. A tagi felelősség-átvitel célja a gazdasági társaság elkülönült személyisége mögött megbúvó, valamilyen jogellenes és vétkes magatartást tanúsító tag hitelezőkkel szembeni felelősségének megteremtése. Azonban nem állapítható meg a konszernjogi felelőssége annak, akinek uralkodó tagként kifejtett üzletpolitikájának célja az ellenőrzött társaság gazdasági helyzetének javítása, a hitelezők igénye kielégítési alapjának növelése volt. Ha próbálkozása sikertelen maradt, a konszernjogi felelőssége nem áll fenn, mert nem az üzletpolitikája volt hátrányos az ellenőrzött társaság tekintetében, csupáncsak az nem vezetett az általa kívánt eredményre.

Így az elsőfokú bíróság megalapozottan hivatkozott arra, hogy a konszernjogi felelősség akkor állapítható meg, ha az uralkodó tag bizonyítottan és tartósan hátrányos üzletpolitikát folytatott, s ennek következtében maradt kielégítetlenül a hitelezők ellenőrzött társasággal szemben fennálló követelése.

Jelen ügyben a felperes azt követően terjesztette elő keresetét, hogy a komfortlevél alapján érvényesített hitelszerződésből eredő követelését a bíróság jogerősen elutasította.

A felperes keresetében megjelölte azon gazdasági eseményeket, melyek – álláspontja szerint – az alperesek adós társasággal szembeni hátrányos üzletpolitikáját bizonyítja. A bíróság által kirendelt szakértő azonban tételesen kimutatta, hogy a felperes által felhívott mérlegadatok, gazdasági események jelentős része nem volt jogsértő; az 1,6 milliárdos követelés visszakerült az adós társasághoz; az 1.189.860.000 forint összegű követelésátvételnél csak a kötelezett személye változott cégcsoporton belüli kötelezetté – és a felperes nem bizonyította, hogy ez az ügylet miért volt hátrányos az adós társaságra; a **3. társaság**,-vel szembeni követelés elengedés hiányában végső soron követelés leírására vezetett volna; a kisebb összegű események gazdaságilag indokoltak, ésszerűek vagy a szokásos üzletmenethez kapcsolódóak voltak.

A szakértő megállapította ugyan, hogy a cégcsoporton belüli gazdasági események elsősorban a ... cégcsoport érdekét szolgálták, azonban ez nem jelenti azt (a szakértő nem is állít ilyet), hogy ezen gazdasági események együttese az adós társaság érdekeivel ellentétes volt. Csak a konkrét gazdasági események részletes elemzése vezethetett volna oda, hogy megállapítható legyen, hogy a ... cégcsoport érdekében kifejtett gazdasági intézkedések az adós társaságnak hátrányt okoztak vagy sem. A felperes azonban nem adta elő és nem is bizonyította, hogy az általa hátrányosnak minősített mérlegeredményekhez vezető gazdasági döntések, események mi okból és hogyan voltak hátrányosak az adós társaságnak.

Az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy a szakértő nem köteles feltárási munkát végezni a perben, a felperes bizonyítási kötelezettsége lett volna az által hivatkozott gazdasági események részletes, okszerű bizonyítása.

A felperes az elsőfokú eljárás során saját szakértői előadásnak minősülő magánszakértői véleménnyel kívánta megdönteni az elsőfokú bíróság által kirendelt szakértő véleményét. Azonban e szakvélemény is csupán állította, de nem bizonyította a felperes által előadottakat. A felperesi szakértő nem tárta fel az adós rossz gazdálkodásának, fizetéseképtelenségének okait, nem tudta bizonyítani, hogy az alperesek magatartása okozta volna az adós társaság fizetéseképtelenségét; abból a tényből, hogy a piac egyéb szereplői növelték piaci részesedésüket, tévesen vonta le azt a következtetést, hogy az adós társaság vonatkozásában az üzletpolitika tartósan nem volt előnyös, hiszen egyéb piaci szereplők térnyerése nem bizonyítja az adós társaság tulajdonosainak hátrányos üzletpolitikáját.

A külső piaci körülmények elemzése pedig nem volt feladata a kirendelt szakértőnek és jelen perben ezek nem is bírnak jelentőséggel.

Mindennek alapján az elsőfokú bíróság helytállóan jutott arra a meggyőződésre, felperes nem bizonyította, hogy alperesek tartósan hátrányos üzletpolitikát folytattak, és ezzel került az adós gazdálkodó szervezet fizetéseképtelen helyzetbe oly módon, hogy vele szemben fennálló hitelezői igényeket nem tudja kiegyenlíteni. Hivatkozása szerint az adós társaság azért került felszámolás alá, mert a tulajdonosok már nem tudták megállítani a korábban megindult gazdasági folyamatot. Ezért a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság helytálló ítéletét a keresetet elutasító rendelkezése tekintetében a 253.§ (2) bekezdése alapján – az indokolás fenti kiegészítésével – helybenhagyta.

II.

A Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 78.§ (1) bekezdése értelmében a pernyertes fél költségeinek megfizetésére a pereszes felet kell kötelezni. A bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3.§ (3) bekezdése értelmében, ha a pertárgy értéke nem állapítható meg, a munkadíj minden megkezdett tárgyalási

óránként, valamint az ügyvédnek a pert megelőző és peren kívül végzett igazolt tevékenységéért óránként 5.000 Ft. A nemperes eljárásban a munkadíj a peres eljárásban megállapítható munkadíj legfeljebb 50%-a.

Az ügyvédi munkadíj összegének megállapítása során a bíróságnak általában figyelemmel kell lennie a pertárgy értékére, a jogvita bonyolultságára, a képviseleti munka szakmai nehézségére, az előkészítő munka és beadványok, illetve tárgyalások számára, mennyiségére, terjedelmére, időigényére, az ügyvédi munkának a célszerű pervitelben az ügy lényegére törő és ésszerű időn belül történő elbírálásába való közrehatására, és a hasonló ügyekben kialakult általában elfogadott ügyvédi munkadíj mértékére.

Az adott per az alperesek konszernjogi felelősségének megállapítására irányul, célja nem egy konkrét követelés érvényesítése, hanem az alperesek felelősségének megállapítása, ami független az adós társasággal szembeni követelés mértékétől. Az eljárás tárgyának értéke tehát nem állapítható meg, ezért a felperes által megjelölt követelés összege nem bír jelentőséggel az ügyvédi munkadíj megállapítása szempontjából.

Mivel az eljárásban a pertárgy értéke nem állapítható meg, az alperesek tévesen hivatkoztak arra, hogy a felszámolási eljárásban megjelölt követelés összege a jelen per költségének az alapja.

Az ítélet tábla egyetért a felekkel abban, hogy a per bonyolult, nagy munkaigényű volt, ezért a nem meghatározott perértékű perben megállapítható 600.000 forint 5%-a irreálisan alacsony ügyvédi munkadíjat eredményezne. Azonban az elsőfokú bíróság túlzott mértékben állapította meg az ügyvédi munkadíjat.

A felperes maga 500.000-500.000 forint ügyvédi munkadíjat megítélhetőnek tartott. Az ítélet tábla a felperes gondolatmenetével egyetért. Azonban arra figyelemmel, hogy a felszámolásban a felperes hitelezői igényét 3 milliárd forintban igazolta vissza a felszámoló, és a keresetnek helytadó ítélet esetén ezen összeg tekintetében kerülhetett volna marasztalásra sor, a jogi képviselők pervittel kapcsolatos felelőssége igen magas és ezt célszerű a per költségben is kifejezésre juttatni. Erre tekintettel az ítélet tábla az elsőfokú ítéletet a per költség tekintetében a Pp. 253.§ (2) bekezdése alapján megváltoztatta és az alperesek részére személyenként fizetendő ügyvédi munkadíj mértékét bruttó 1.000.000 forintban állapította meg.

A Pp. 78.§ alapján kötelezte a pereszes felperest az alperesek jogi képviselője munkadíjának megfizetésére, melynek mértékét a Pp. 79.§ alapján – figyelemmel a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (3)-(5) bekezdésében foglaltakra is –, figyelembe véve a fent kifejtetteket mérlegeléssel állapított meg.

Budapest, 2016. február 3.

Botka Lászlóné dr. sk.
a tanács elnöke

dr. Csányi Terézia Katalin sk.

előadó bíró

Dr. Volein Anna sk.

bíró

A kiadmány hitelűl: